البشیر

ری قاوشی

نام

شعر مجموعه سی

ـــــ

د سقوفی مطبعه سی

ناشرلری

«کریموف، حسینوف وشرکاسی»

ـــــ

ОРЕНБУРГЪ.

Паровая типо-литографія

«Кариковъ, Хусаиновъ и К-о.»

1908

Б 29

Баш. Центр. Публ.

Р 55218

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди
Государств. ... Публичная
باشقردستان حكومه‌تینك
مركز خالق كوتوبخانه‌سی
БИБЛИОТЕКА
1 МАР 1937
55218

طوغان ایلم هم بركه اویناب اوسكان ایبداشلرم صاغنوب.

ایسكه‌توشه، بیك صاغنام ای مینم طوغان ایلم
قالدی آنده آخرسی قاراقاش، نچكه بیلم
ایمگان ایدم، باش‌چاغمده سینك مین آنام سوتی
كوز آلدمدن غائب اولماس كورنشك ای‌چوتی (۱)
چونكه مینم آیورلغان وقتمده قش ایدی
قرغه چققاج منظره كه، قاراوم بیك بش ایدی،
«بو فراقم بیت مینم» دیب، قارادم برصوزلوب
ئلله نیگه بیك موكایدم یغلادم بیك اوزلوب

---

(۱) اوزمنك طوغان آولم.

инв. № 2355-5

توسسز اولوب قالغان ایدی، صو بویلارنڭ، بلونڭ
جاین آنده یوری ایدی بیه‌لرنڭ، قلنڭ
چه‌چکه‌لری، اوله‌نلری، شاولاب طورغان طاللاری
«باریه‌طن» قالماغان بیت، سلکنورلك حاللاری.

بوزلار قاطقان صو اوستینه اوینامیدر بالغی
جاین حضور چیگه ایدی آنده چوتی خلقی
صوزولغان ایدی هواغا، مسجدنڭ مناراسی
دیگان کبی طور ایدی: «کیتدنڭ کوزم قاراسی»

طورا ایدی هر ایونڭ مورجاسی کوککه قاراب،
چابا کوککه توتونلری، بربرنی قووالاب
منه شولار غم، غزائن دریاسینه آطادر
آتام، آنام، دوست ایشلرم جسممی هب طارتادر

آیا ایلم ایسکه توشه: مسجدنڭ، مکتبلرنڭ،
بایلارنڭ، فقیرلرنڭ هم چولاغنڭ، آقصاقلارنڭ،
اورمانچیلار، کنوچیلر، بیکتیمر، بیکداشلرنڭ
یاش چاغنده اویناب یورگان دوستلارم، ایبداشلرم،

جای کوننده اوینی ایدنڭ: تورلی قزق اویونلار
راحت ایدی هر اشمز، کورمیدنڭ هیچ قیونلار
سیکرشورگه کیته ایدنڭ صحرالارغه، قرلارغه
اویناب طویغاچ طوتونا ایدنڭ بر آغزدن جرلارغه

یاش بولساقده دیه ایدك: «هر نرسه‌دین ایل یاقن
آلتون، کموش چقغان جیردن طوغان، اوسکان جیر یاقن»

قویاش بایغاچ کیته ایدك آط، صغر آشاتورغه...
منه شولار بیکن توشه طوغان مینم خاطرگه

چونکه آنده اوینی ایدك: طورما، طارتش قارغالش (۱)
اوزمز تیك قزلار ایله، شاماقای، یوزك صالش

تونله بولسه آلار برلن باقچه‌لار باصبا ایدك
یولقوب صوغانلرنی ایتاك که تویاب قاچا ایدك

قالمی ایدی: شالقان، کیشر، چوگندر، قیارلاری
چونکه دیه ایدی ابیلر: صبی چاق هرنی یاری

اوگراتمیلر ایدی: ادب، اورلاساڭ، جرلاساڭده
اوزغاننی بر قباحت سوزلر ایله خورلاساڭده

اوتدی! اوتدی، قایده کیتدی چه‌چکه کبی صبی چاق
بلمی ایدك: دنیا حالون، دیه ایدك جبنی تاق

بزگه آنده کیرا کمیدی: سبرکی، صوقا، صابان
بزگه بولسون تیك اوینارغه: چبرقی، کویمه، طاغان

اویلی ایدك آقچه‌سز دیب بورك بیشمت، چاباتا
دیه ایدك: هیچ عذابسز یبردن چغالاباسا

بلمی ایدك آتایلارنڭ کون، تون عذاب چیککانون
ئلله کملر جبر قیلوب، آغر جوککه جیککانون

---

(۱) بونلر طاویاغنده برتورلی اویندر.

بزنڭ ایچون ئلە نیندی، خفا، جفا کورگانون،
یوك طارتدروب آغر یولدەاورمانلاردەیورگانون.

قش کونی بز کیتە ایدك مکتبە اوقور ایچون
شول وقتلر ایسکە توشسە فاینیدر بیگراك ایچم،

اوقی ایدك آندە بزلر، ایجك، ابجد، سورەلر
بوری توسلی خلفەلردە، جانمزنی صورالار
توشەاوسکەشاپ‌شوپ‌ایتوب‌کونڭ قایوش‌کوشکی‌لر،
کوندە ایللی تورلی اشدن باشقە اشکە قوشمیلار

بر صوغالار بر تیبەلر تاغی قولاق طارتالار
ئلدە بولسە آورطادر ایکی قولاق، آرقالار
مونچە، آشقە دەشمگاننی آیو توسلی طالیلار
تیرساك اگر بالدە قیماق قول، آیاغڭ جالیلار.

*
* *

توشدی کوکلمە بر قایتوب ایلم کورمك اویلاری
طارتاکوڭلمنی: قوش قاپقا، جوا، صابان طویلاری (١)
ای خدایم! قایتام ایلگە طوئدرسا ییل، داولڭ
کیراکمی بخار، استرخان بولسون طوغان آولم

حضور ایدی اوز ایلمدە، حضور ایدی بیك حضور
قایتام ایلگە، طورمیم مونڭ بولسە جنت، بولسە ذور،

---

(١) بولار طاو باغندە بر بیرام در. بلمك ایستیان ذات « ملت قایغوسی » نام اثرمزە باقسون.

بر آصراونك آه‌وزاری.

(قشقی صالقوزنه)

آتامدنك یتیم قالدم،
حالم آغر، آیانچ بیك،

یاشم اوسه بنم هردم،
بڭا یوق هیچ قایدن یاردم

کیلوب کردم بو بایلارغه:
همان محنت، همان عذاب

کچك بویم، توقز یاشده
اوتی یاوا بنم باشقه

کیچه‌لرده یاطور بولسام،
آغرسامده، یغلاسامده

قایك مندر، قایك یورغان؟
بنم هیچ یوق حالم صورغان

قایده‌مینم بو بویمه:
بو محنتلر، عذابلرنی

جانم سویگان صلو یکت
کورور اورامده‌غی برات

یاتام صوکك، طورام ایرته
بنم تیگلر اوقی بارده

قایده طویغانچه بر یوقو
قایده؟ ایندی بڭا اوقو

کیسام اوستکه‌بو بیشمتم،
آشی طورغان آشم بارده

فرق تورلی جاماوصالغان،
اوراقچی، اشچیدن قالغان

یوروته‌لر آلار مینی:
تاغی جینمسه‌یوز تورلی:

کونی بوینچه یومشقه
طولا یالغان مینم اوستکه

«نیك اورلادك فلاننی» دیب
آغرآچوب، دیسام برسوز

بیکه سوگه بنی چرتوب
قینی تیبوب صاچم بولقوب

همر اوتدی: ایه‌ن، کرلر
قابارو ندی بتون تنم
یوری بتلر صاچ آرامده
بر اویلاسام بو حالمنی:

آیاق، قوللار قاطی طوڭا
جانا بغرم، کویه قلبم،
ایا الله طوکوب ئوله‌م
شوشی ظالم بایارده مین

ایا ربم! اوزك قیلغل
قلبلری قاطی طاشدن
آلار اوزلری طویمیلر
اثری ده بوق آلارده

بولارنی کورماس ایدم مین
اوقوب کشی بولور ایدم
جووب، اوطنك، صوطاشوب
تونی بویی یاتام قاشوب

تاراماغان آنی بر آی
عقللاردین کیتام شاشوب.

کیدرمیلر کیوم اوسکه
صیمبدر آهلارم اچکه
قایا باروب کریم ابکان؟
جولرنیشلاب یوریم ایکان

بو بنده‌گه رحیم رحمت
آلارده قالماغان شفقت
حضور، کیف، صفالاردن
رحیم، شفقت، وفالاردن

آتام، آنام تری بولسه
بکا بخت قوشنی قونسه.

* * *

نیگه بولای حقیر من مین؟ کور ایندی سین آنا شونی
قولنك در کتاب، قرآن، قاما، تولکی دخی طونی
آشیم دیسه آشی حاضر، کییم دیسه کییمی حاضر
جانمنی آل! آیا ربم یوغالت! مونك مینی حاضر.

دوستمه

(تورلیچه نصیحت)

سڭا کوپ سوز سویله‌دم دوست من ایندی
آچولانما، قانڭ بوزما سین ایندی.

سوبلیم ئلی بور سوز مین تاغنده
بلور سون دیب قاراسونده، آغنده

*
* *

تجسس ایلمه کشی حالینی
قیما دخی بوتان کشی جانینی

کشی حالون تجسس زور نچارلق
اویاتندین جیر آستینه قاچارلق

اوزڭ بلمی کشیلرگه ایارمه
طرش کوکراکڭه علم تویارگه

کیمه بیت سین کارا بلارغه تاغلما
اوزڭنی بل! کشیلرگه قاغلما

اوزڭنی بل همان اوزڭ بلان بول
منه دوستم بودر سڭا طوغری یول

تاغلورسون سین اوز سوزڭ ایتارسون
لکن تیزدن صو آستینه کیتارسون

ماتور بولام دیوب بویاو بویالما
برەنگی هیچ بولا آلمی باغالما (باغ آلماسی)

طلشك بویاب صرف ایتمە کوچکنی
مزبین ایت علم برلن ایچکنی

نفاچی دوستمە

ای دوستم! سین قزقماهیچ نفل گە
اول اشلر صیمیدر هیچدە عقلغە
حقیقتدە نفل بیکار عمل در
بورچ بیرمی نسوب قالغان ثمندر
«نفل جنت تورینە اول اوطورتور»
دیگان سوزلر خیال، طول أملدر
درست أیتام قزقما! سین آنارغە
تلەب آنی یکتلکدن صانارغە
بورچ بیرمی نفل برلن ماتاشصاك
بواور سبب جهنمدە جانارغە
بورچ بیرمی صدقەلر بیررگە،
کیلشمی وجدانی بولغان برابرگە

درست بر آز فاناتیكلك صاتارسن
اوز افلامی بیر آستینه باتارسن

نفل قیلساڭ تولهماساڭ بورچڭ
اوزڭنگده تیزن قایطور قرچڭ

قوری نفل قیلام دیوب سبکرمه
باشڭنی طوت! اچلڭ صافلا! فکرله!

شول وقت سین اوکنورسون، آچرسون
قولڭ سلداب اوزڭن تیز قاچرسون

«تاغوب قزل تیمه دخی قروب باش،
باشڭ ایوب، اوقوب تسبیح، صاناب تاش،

مونه بولار سڭا برده کیلشمی!
قولڭ سلداب فرض اشکه تابان قاچ

بیلڭ بیلهب ادا قیلغل فرضنی
خدایه سین توله اول قرضنی

......، زکات بیر!
بولورسون شول وقتده سین تمام ایر

بولار بتکاچ تلهساڭ سین مرید بول
کیراك ایشان، کیرك صوفی، گریك بول

تلهساڭ میچ باشنده یات توروندە
اوقواوچ ملڭ نماز، تسبیح کونندە.

دوستمه

(ع . توقایف عه نظیره)

ای دوستم ! تلهساك سین بای بولماقك
آشاغانك دالن ، شیکر ، مای بولماقن
قارشکده اوطروب طورغان محبوبهکنك
قاشی قاره ، یوزی طولغان آی بولماقن .

یاشیم دیساك بو دنیاده راحت، صفا
کورماسون بو مینم باشم هیچن جفا
عمرم اوتسون راحت، آنصات، حضور ، کیف
اوچراماسون بکا برده آغر جفا

طبیعتك هیچ بر وقت یاراتماسه:
قولك اوزون ، کسهك توبی صای بولغانون
تلهمهساك اوزکنك هم دوستلارك نك
بر وقتده دنیا ایچون قایغرغانن . . .

بولسون دیساك فوق العاده اشلر بارده،
سویساك حتی قش کونینك جای بولغانن
اوستالکده تورلی، تملی طعاملرله ،
کوکل آچوب صماوارله چای طورغانن

کسه‌لرم آلتون برلن طولسون دیساك
هر نرسه‌م مقصودمچه بولسون دیساك
خادملرم هر قایوسی قول باغلاب
«باق آبزی» دیب قارشمده طورسون دیساك

هر اشمده شاق قاطسونلر یاقنلارم
اوینا‌ب، کولوب یانده یورسون خاتونلارم
حاضر بولسون دایچه‌لرگه بارمق ایچون
طرویکه‌نی جیگوب قوبغان قابتونلارم

هیچ بتماسلك طولوب طورسون آقچه‌لرم
بابلماسون، ایرته کیچن قابقالارم،
سویگانمه کونده سیر قیلماق ایچون
اورمان کبی شاولاب طورسون باقچه‌لرم

تله‌ساك سین آیا عاقل، (آیاجولر) :
اهی، طشی یالتراغان بیوك اویلر
اسکربکه، موزیقالار، دومبرالار ؛
زال ایچنده اوینا‌ب طورسون توزلی کویلر.

*

ملا بول، مدرس لك اوقازن آل !
نادان موژيق آراسينه قارماقڭ صال !
اجازت آل ! ، كتوكبی مريد ياصا !
آلدی صولدی بارن ايارت ، مثل دجال .

تولكی كبی طوزاقڭ قور بايغه قارشی
طوبال كبی كرلی ، قارا چالماڭنی چال !
آفن ، توفن اوشكروب دعا صاتساڭ :
هيچ خفاسز ، راحت، آنصات جيارسن مال

آق كله‌پوش صاری چاپان ديندن ديگن
آلار سنڭا آشاتورلار شيكرده بال !
اوقوب يالغان حكايه‌لر آوزاقلا !
منه شولای بولساڭ دوستم جيارسن مال.

*

بارن اونت حقلق ديمه ، ملت ديمه !
ياشل چاپاندن باشقه‌نی اوستكه كيمه
ملت ايچون قان آغزوب يورگانلرنی
سوك ! يالغان ديگن ، هيچده سويمه

انصاف ديمه ، حياديمه ، وجدان ديمه !
بوش بولسه‌ده صو اوستنده يورت كيمه !
ايسكيلكدن قالغان مجوس كله‌ولرن
ديندن ديگن ! سين آلارنی سوكمه ، تيمه !!

انسـانیت ، اسلامیت ، همت ، دیمه !
طمعکنی آت ! اوزکنکن اچمه ، ییمه
شولای بولساك باشارسن سین طنچ طنچ
تاتارلارنك کسه‌لرن ایمه ، ایمه

طاشلا ! سین، طوغریلقنی ، باشك ایمه!
تارات سین ! حسد، ایچلرینه ، کینه
بارن قوی ! عموم ایچون چیکمه حسرت
ملت دیوب بر وقتده جانمه ، کویمه !

شولای بولساك سعادتده باشارسن سین
عرشلرگه ، کرسی‌لرگه آشارسن سین
فقیرلردن ، بورلاقلاردن، طوغریلاردن
کوز یوموب قاچارسن‌سین، قاچارسن سین

*

بلهم ایندی: راحت یاشیم دیمیسن سین،
شولای بولوب کون اوتونی‌سویمیسن سین
«کسه‌م طولسون، قورصاغمنی اوسسون دیوب»
حقنی طاشلاب یالغانغه، باش ایمیسن سین

صیالك جویوب، شخصی ایچون وجدان صاتوب
باشقه‌لارنك حقینه‌ده تیمیسن سین
قاپچغکه حسد، کینه بزن توپاب
اوستکه‌ده حیله طونن کیمیسون سین

شویله بولسه جیگک صزغان بیلک بیله ،
خدمت ایت ملتگنی روشان ایله !
آچ بول ، یالانغاچ بول ! ملت ایچون
ئول شونده ! دیمه حالم بیگراك که‌یله

ملته خدمت ایتساك : تارلانماساك
های مشقت، های آغر دیب زارلانماساك
آچی سوزلر ، بهتانلر قاف طاوی تیک
اوستیگه اویگانده ده غارله نمه‌ساك

طاو قدری خدمت ایتساگده طویماساك،
«جیتار ایندی! کوب ایتدم» دیبده‌قویماساك،
یاش آغزساك، قان آغزساك، ضعیفلانساك،
همانده ملت ایچون اوی اویلاساك.

*
**

مردن آرطق بولماس سگا راحت یاشاو
یخشی کیو ، ماتور یورو ، تملی آشاو
محب دوستم، طوغری دوستم، ! عزیز دوستم
مونه سگا راحت یاشاو ، طنچ یاشاو ،

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

«اوچراشو»

درد باصارغه چغوب کیتدم اوراملارغه،
قاراماین بارا ایدم یوقغه، بارغه،
قش نك غایت صالقونلق وقتلری،
ایسك کیتار، یرنی چولغاب آلغان قارغه.

کون شول قدر صالقون ایدی. کیری توشه
هوالارغه اوچا آلمی قوزغون، قارغا
شول قدری طوکدم مینده چدی آلمی
اوزمنی اوزم آطور ایدم قزونارغه.

شول وقت بر بالا کیله اویغه قالوب
کوزن جیرگه تروب، باشن آصقه صالوب
کوزلرندن بورتك، بورتك یاشلر طاما
مکتبده گی قیونلقغه حیران قالوب

جواب بیرمی «قایا باردك؟» دیوب صورغاچ
ئلله نی دیب سویلی اوزی کیله طورغاچ
اوف الله! دیب صولادیده باش کوتاروب
توب لیتوب طوقتادی بو بر آز کیلگاچ

SS218

BAŞQUT
Kotopxanəhь

«اوت برلن صو»

(یخشی مسلك برلن یمان مسلك)

فرض ایتیك :

مسلك لری باشقه باشقه ایکی ذاتنی
داولاشالار هر ایکیسی اوزن یاقلی
نیقدری طارطوشسالار، داولاشسالار
خولیغانلار آسقه آلالماس البت خلقنی

مین سویکلی، مین طوغری، مین کوچلی دیب
ماقتانسه ده ماقتانوی چغار بوشقه
بولارنك حاللرینی مثال طوتام:
بر برسینه ضد اولان صوغه، اوتقه..

داولاشالار صو برلن اوت آچو ایله‌ن
بر وقتده ایکیسی ده سوزگه کیلوب
اول زمان صو ماقتانسه ده وقار ایله
اوت سویلیدر کوتارلوب، کوکراك کیروب

قارادی بو بر قاپقاغـه قـزقسنوب
جیباردی باشن طونوب بـر آز کولوب
باقدم مبنده: اول قاپقاده نرسه بار دیب
واقعا قزقده بار، کولگان بـلوب:

بر افندی بر کجه‌نی آلغه اوستری،
قامچی طوتقان آرندن طوروب قیتی بری
صوبارغه آلوب بارغانلقدن آچولانوب
بارمی کجه، تشون تشلاب آیاق‌تری.

بو بالاده طوردی بر آز تروب کوزن
چدی آلمی سویلدی بو اوشبو سوزن:
«دوراق کجه صوبولماسقه آیاق تری
اینور سونـك اوستریلر مکتبکه اوزن».

*
**

شاقشی مکتب، بالالارنك کوکلنی سلب ایته‌در
یخشی مکتب، بالالارنی اوزینه جلب ایته‌در

صو : ـ کوب کشی نک یه‌شاق‌تنون کیدره‌سون
خراب ایندی بو اوت بنی» دیدره‌سون
مسکین‌لرنک یورط، جیرلرن جاندروبن
باشلارینه کوب حسرتلر اویدره‌سون.

هر کشی ماقتی، ماقتی اچه‌ر بذی،
دیه : آی های تملی‌ایکان بو صونک ته‌می
تیره یانم ختفه کبی اوله‌ن بولا
مین بولماسام بو دنیانک بولماس یه‌می.

اوت: ـ صوقماسانه‌قوللارگی سینده توشکه
اوستنک طوکه باش ایه‌سون کیلسه قشقه
صانالار آزمنیده زور آقچه‌غه
قدرسزدین یورته‌لر بیت سنی بوشقه

پراخود، تیمر یولنی یوروته من
نیندای قاتی تیمرلرنی اروته من
صالقونلقدین عاجز بولغان آدملرنی:
اوزمداگی شفقت ایله جلوتامن

صو :ـ باشده‌ایمیم، بوکمیه‌ون بن‌دخی توزنی
اورتابولام‌اویغه‌آلوب‌تورلی سوزنی (۱)
اوزگنی اوزنک بلمی شاشوب یورگانلکدن
بیله‌ب طوتقون ایته‌لر سین عقلسزنی.

(۱) «خیر الامور اوسطها» حدیث شریف.

اوت: ـ بو دنیاده هرکم محتاج شوشی اوتقه
اوت بولسه هر بر اشلر کیتار خودقه
اوت بولماسه پشه آلمی قاینی، قاینی
ایتلر برلن طوقماچلر همده بوطقه.

صو: ـ ایبو شول بیگرك درست ایته سون سین
قزوگله هر بر آشنی پشره سون سین
اول وقتده صو بولماسه قزانگده
قزولانوب جاروب واطوب بتره سون سین.

دنیاده غی هر قارانی قیلامن آق،
نینداین نجسلرنی قیلامن پاك
صو برلن جوونماغان بر عملنی
قبول ایتماس بنده سندین جناب حق.

اوت: ـ بیک درست نجسلرنی آلاسون سین
صوگره اوزك نجس بولوب قالاسون سین
آدملرنك جانون، مالون غرق قیلوب
اوستلرینه قایغو، حسرت صالاسون سین

اوت بولسه قارانغیده بولادر نور
مین بولغانده هیچ بر کشی بولمیدر خوار.
ای مسکین بنم برلن سویلشمه ایندی
نیقدری سویله ساگده عزتم زور.

ظلمك ایله یورط، جیرلرن کویدرمگه
اوستلرینه کوب مشقت اویدرمگه
طوتونساکده، بو صو آبزاك کیلوب جیتوب
ایرك بیرمی سکا قولده تیدرمگه.

*

مونی ایشتوب اوت غیرتله سیکرسه‌ده
صو اوستینه آقرساده، جیکرسه‌ده
صوغه هجوم ایتکان صایون سونه بارور
(چونکه صوده هلاك اولور نی‌کرسه‌ده).

* *
*

کوردکزمی طوغری مسلك نیچك بولا؟
یالغان اوستکه منسه‌ده بیك تیز یغلا
شونك ایچون رسول اکرم افندمز
دیما دیمو؟ «الحق یعلو ولا یعلی».

چیشمه‌لرم شلدر، شلدر آغوب طورسه،
حیران قالور هر کم بکا باغوب طورسه
خوش طاوشلی، نورلی قوشلر اطرافمده
چوط، چوط صایراب قوبرقلارن قاغوب طورسه

اوسده‌من باشل قطفه اوله‌نلرنی
ترلدره‌م صوسزلقدن قورغانلرنی
صو برلن اوسکان آغاج آراسنده
کورمیسونمی؟ حضورلانوب یورگانلرنی

آپپاق اینوب صاچك آطار آلماغاچلار
تاتلی یمش اوسده‌دور بار آغاچلار
بورغالانوب، صرغالانوب سیر ایده‌ر
زیفا بویلی، نورلی یوزلی، قاره قاشلار.

صاف چاغمده اویناب یوردر تورلی بالق
منظره‌مه عاشق اولور بتون خلق
کوکراگنده ملت حسی کوتاراوب
ترقی نك یولن ازله‌ر اویغه قالوب.

جلت، جلت اینوب سیکره‌وب یورگان بالقلارنی
کوب صبیلر طوتماق استه‌ر قارماق صالوب
مونه بولار بارده مکا مربوط اولغاچ
حق سوزلرنی‌ سویله‌ماین بولمی تاکوب.

قبون بولـدی قزاندن‌ده آبیـرلو
قناتم تیك شـربكاردن قاییرلو
ایسکه توشدی آلار برلن اوقولارم
تورلی خیال سویله‌شولر، اویناو، کواو.

قالدیلار همه‌سیده سلکوب یاولق
آلار میکا مین آلارغه تله‌ب صاولق
بلدردیلر آرامزده برلك بارن ،
آیورلماسقه بیله‌گان تیك گویا «باونق»

بلدردیلر شاکرد ده‌گی حرکتنی
سویله بولسه بترورلر جراحتنی ،
اتفاقله «اصلاح» دیگان فلاق طوتوب
تیز تابارلار اوزلریچون راحتنی.

III

سویز آرتدردی طوتوندی تیز چابارغه
هر کمنك بارغان جیرن تیز تابارغه
شول قدری قرو بارا، ممکن توگل:
بیك آقرتون بارا «دیوب» تل قاغارغه.

بارغان صایون آرتا باراردر قوتی،
قورشنی هیچ اوزگارتمی سیمز آتی.
دیلبگه سون تارتقالارغمده چبرقی
برلنده هیچ صوغارغا یوق حاجتی.

«پویز»

I

بروقتده ایسکه توشدی طوغان ایلم
«طوقنه ئلی! آنی قایتوب کوریم» دیدم،
سورتندم، چیستارندم، ماطورلاندم،
اوستمه‌ده اوزمده بار کیوم کیدم.

چورنادم باغازمنی آلدم قولغه
آشقدم قارامادم اوکغه، صولغه
چونکه وقت بیك آزغنه قالغان ایدی،
بولایده چاق اولگردم تیمر یولغه.

بیلیت آلوب اورناشدم بر اورنغه
پویزده قوزغالدی، کردی یولغه،
قاناتلی قوش کبی اوچارغه باشلادی
بارام دیوب اوزی تیلگان تورغه.

II

اوزاطورغه توشکان ایدی ایبداشلرم
گویا بارده یوغالتالار سویگان یارن،
بکاده بیك قیون بولدی آیرلو
یوقالغانچه قاراب باردم مبنده بارن.

نانانا... مور آشاغان... نیک بارمیدر...
اویلاماسین جق قرغری ... دیب قاغیدر
قستاتمیچه اوز یولنده بارا، چونکه:
لوماوای نك آرق آتی تبك آرمیدر

ایدل گه ده باروب جیتدی بر ساعتده
آشا چفار ایچون حاضر ایدی آتده؛
اوطوردم، کونده صوق، آت تیز بارمی
شول آراده صالقون تیدی بیت تماقغه

یمشیکم نارتا، تورته چابدرساده
آت یوروشن بارکو چینه آرتدرساده
پویز کبی بارا آلمی نبقدرلی،
حالن جیوب قوتنی آرتدرساده.

VI

شول آراد اچلرمنی آلدی صالقون
جلونا آلمام تیره یانم بولسه یالقون
دیمگه باشلادم بن: بر خدایم
بوصالقونغه تاب ایتماسون یاش قارتن.

شولای ایتوب ایدل چقدق أرنوب اوشوب
پویزکور گاچ یوکردم آتدن توشوب
بر ڤاغونغه اولطرغاچ، شادلغمدن:
یباردم بر مرتبه تتون اچوب.

ژاغون جلی، بنم ایچون بولدی آنصات
تلهسك طور، تلهسك یور، تلهسك یات

قناتلی قوش کبی پویز اوچدی تاغن،
احتمال یوق آرتدن جیتو یوکرك آت

کیتدی ایندی بر آزدن پولنی خودلاب
بعض جیرده طورغالادی بر آز طوقتاب

چاناداغی مختلردن آیورلغاچ،
مایغه صالغان کبی اولوب کیتدم یوقلاب

۷

بر وقت صزغرندی من جیتام دیوب،
بر ۋاقزالغه سنی طاشلاب کیتام دیوب

طاوشینه اویغانوب، قایغولانوب
آه ایتدم .. سندین قالوب مین نیتام دیوب

بو طاوشنی ایشتوب، قالدم طاڭغه
بر اسسیلك، بر صالقونلق کیلدی تنگه

چونکه ایدل چقغانداغی صالقونلقلار
دشمان اولوب سڭوب قالغان ایدی قانغه

اوز افلامی کیلوب جیتدی بر ۋ'غزالغه
ئلله نیگه قورقو توشدی مینم جانغه

شوڭار توشدی قورقو، مونده تشوب آتقه
اولطروب ایلگه کیتارگه بولغانغه.

ۋاغون توشوب، آتقه اوتروب کیتدم ایلگه
کون صالقون توزوب بولمی؛ آچی ییلگه

یتماسه تاغن یولغه بوران اویگان،
آت بانا: باصسون کیراك قایسی جیرگه.

بختسزگه قارشی، یوق ما یاغیده
آداشدق، یوغالتدق یولنی تاغیده

آت باتروب قالدق قورنك اورتاسنده
طوكدرا صالقون: قولنی، آیا قنیده

آبترادق بارمزده صابدق چیرگه
ای خدایم! هیچ کمگه یونی بیرمه!

ایسکه توشکاچ پویزده‌غی راحتلرم:
اویغه قالدم شول صالقونده باطوب تیرگه

IV

کوبدن ایلگه قایتور ایدم بولسه پویز
چانا بیرلن یراق بارساك صارغایور یوز،

اوخشاتوب پویزنی، جدیدلرگه
کوکل صالوب بەیلەدم بیلگه پویس.

چانا بران سیبیریاغه قیلساك سفر
پویزسز اول سفرك بولور سقر

شولایوق بل! قدیم بیرلن اوقونیده
جدیدلرگه انکار قیلور بولساك اگر.

باشقەنیدە شوکار قیاس قیلوب فاریق
هر مقصودقه پویز کبی آنصات باریق

پویز توشوب عذاب چیککاچ بنده دیدم:
بولسون ایدی هر نرسەده جیکل طریق.

بولسون دیدم جیگل طریق هر نرسەده
خصوصا مکتب برلن مدرسەده

پویزنی مثال طوتوب اثبات قیلام
تیز جیتشو کیراکلگین هر نرسەگە.

اچك پوشصا.

اچك پوشصا غزیته دن اوقو اخبار، (خبرلر)
کویله تورلی نظملر همده اشعار

اوقو شرح، متندن ده حواشدن
علم اویران کیراك تاتار چواشدن

اوقو قرآن، احادیث همده تفسیر،
ایتارسون کوب علملکلرده تحصیل

اوقو رومان، تاریخلر هم حکایه
آلورسون دوست عبرت بی نهایه

بولور میکان؟ دردلرم باصیلور کون
بیکلی بخت ایشکلری آچیلور کون
والا بو دنیاغه نیك کیلدم دیب
یغلارسونده، کوینورسونك، آچینورسون

ایساب ایتام بو دنیادن تیز قاچارغه،
عالم آخر ایشکلرن تیز آچارغه
خیال برلن صاتاشقانده کورام تاغن:
جیتکانمن مین اوبقون کبی تیران جارغه

سیسکانوب قورقوب کیتام اول زمانده
تیره‌یانم چرناغان‌تیك‌زور کامانده (عسکر)
باش کوتارام بو دنیانی بیك یاراتام
اول خیالده تورمیم ایندی مین همانده

قلمه

۱

بل قلم بو ملتی بیك
کوب آفات قصقان وقت
اوستینه طاو ـ طاو اویولوب
فتنه‌لر اوسکان وقت .
دورت‌طرفدن بارچه دشمان،
سیب فوروب هم سدفوروب

آلوب قلم بر آزغنه یازو یاز
کیتار قایغوڭ دغی حسرت قالور آز
اوینا غارمون، موزیقا هم قورایلار:
آلار ایچدین تأسفنی قوغای لار.
کیلور کیفڭ خفالاردن طنارسون
ایا کـکه قوڭ فویوب جلارسون
اچڭ پوشماس بو دردلرڭ باصیلور
جابقغان موڭ کوڭـللرڭ آچیلور
نچارلقنڭ بارندن صاقلانورسون
کیتار قایغوڭ بارندن پاکلانورسون.

دنیانی سویام

بعض وقت یاش چاغمنی اویلاب آلام
عزیز عمر بوشقه اوته، دیب کویام جانام
ایچمده گی دردلرمنی باصدرغـه،
موڭایوساب بر آز شعر ایتوب آلام.
شول وقتده کوزدن یاشلار آغا باشلی،
فیك دنیاغه کیلدڭ سین دیب قاغا باشلی
کوڭللرم نچکه روب، قایغو باصوب
قلبلرنی قارا جلان چاغا باشلی

٢

آق کاغذنڭ اوستینه بن !
آرلی ، بیرلی گیز قلم
شونده طوطق ، شونده کوگار ،
شونده بولساڭ بول ئەرەم.
اچکه طولغان آه ! لرینی
آق کاغزگه یازغالاب
آنلاره ایسدرگەله سین
تملی ، اوتکون ریحانی .
ریحڭ ایله جمله تاتار
اویغانوب ، باش کوتاروب ،
کوزنی آچوب قاراسونلر
نورلی ، یاقتی دنیانی ،
بلسونلر هم اوزلرینڭ
دنیاده بارلقلارن
سیکروب طوروب ، یولغه کرسون ،
اوسدن آطوب یورغانی .

٣

توك ، توك ! ایك سین قاراڭی
اول قاراڭا اوحشیدر :

آولار ایچون تورلی آولار
قورغان وقت، ایشکان وقت.
اتفاقسزاق ، جهللك
آرقەسندە باش بوگوب
قوی صارقدای آولارینه :
کرگان وقت ، توشکان وقت.
قایسیناغنه قاراما
بارچەسی ویران اولوب
نیگزینه قورت یابشقان ،
یورطلاری اوچکان وقت ،
آنلارنك چن قارا بخت
بیللرن قوچوب آلوب ،
دولت ، بخت هم سعادت
قاچقان وقت ، اوچقان وقت ،
تورلی بلا باشلارینه
یورط قوروب ، اویا یاصاب
اچلرینه قایغو ، حسرت
فریادلر طولغان وقت
ایندی شول حالنی قاراده
ایلاگل خدمت آگا
سنده دور بارچه امیدی ،
هەمەسی محتاج سگا .

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

بو عاشقڭ آه ، زار ایله
کوزدن آقغان یاش ، قانی .
تامدروب اول کوزیدن یاش
غملرن جویغان کبی
دردنی باص ، کوڭلمی آچ
بزلره ویر درمانی :
اما اوزڭ یخشی صاقلان !
شول تعصب اربابی
تورلی کذب یازماق ایچون
آلماسون قولغه سنی .
کوکرا کڭ کیر ! بزگه قارشی
سد قوران دشمانلره
بزگه کوچ سین ئلده آلار ،
سایه‌ڭده طوتدی دانی .
سعادت هم دولتمز ،
راحتمز سن بزم
صاقلا بزنی چونکه سین بیت :
بو عالمڭ سلطانی .
سن جهالتکه قارشی
زور کوپیست هم قلچ
بو تاتارنڭ آرقاداشی ،
شهرتی همده دانی

آغلاماغل «مین بختسز ،
بیك جفالیلار» دیوب
خدمت اینکل هیچ قزانمی
آرما جانی توز جانی !.

دوستمه

(اوچراغانغه بر سوگی سویلهمه)

بو دوستم دیب اوشانمه بر کشی گه
اچی نچار قاراما ! سبن طشیغه
ای دوستم! بولسه ایندی اچده سرلگ
اوشانمه دوست دیوب سویلمه برن
ارطرما هیچ آنلگ بران جوانمه
بــگا کیگاش بیره دیوب قووانمه
اگر سین سویله سلگ ایرتن آنلرغه،
کیچن جیتار بیر چیگینه، دویالارغه
صوفی بولور، اچگدا گن آلور اول
ایلاکده گن چیلاککه صالور اول

یاشرماس غیبکی؛ بلکه آچار اول
صاقلی آلماس، بو دنیاغه صاچار اول

تشن تشلاب طرشصه صاقلی آلماس
سرکنی یاشره آلماس قاپلی آلماس

آنکچون: دوستی آنك بولمی بولماس
اچندا گون آکا اینمی کوکلی بولماس

سنك سرك آکا سویلار دوس ایتوب
دوسی سویله‌ر بوتانلرگه دوس ایتوب

سکا بولماس آلار بیت باری بواط
بولور: سنك کتو کونکانکه راط

بولور بیت اول سکا بر آچی دشمان
ماتورلاب کون کوروگه اچی پشقان

سنی خورلاو آکا بیگوك کیلور خوش،
توشن کیروب سنی سویله‌و بولور بوش

سویله‌ر سنك سرکنی یوقفه بارغا
سکا صاقلار ادیب اینام مین ای قارغا

БИБЛИОТЕКА
Başqortostan Ydək
Kitap Palatahь
Kətəpxanahь
Башкирской Центр. Книжн. Палаты

اوشبو كتاب

...برده‌گی مشهور کتابچیارده صاتلمقده و...

اسقلادلری اورنبورغده

«کریموف حسینوف وشرکاسی»

نڭ کتاب مغازینده‌در.

«کریموف حسینوف وشرکاسی» نڭ

نشر [illegible] یان [illegible]:

١) «یارلی خویش» — ... ١٠ ت.

٢) «طوطی طوشی» — ... ٢٠ »

٣) «... اذان» — ... ١٢ »

٤) «توزلی یولدز» — ... ١٢ »

٥) «... کتابی» — ... ٨ »

٦) ...ة الاشرار ...

... س. ٨ »

Адресъ.
Оренбургъ, ... Хусаиновъ и К...